

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

9. 'Εδός Πατησίων ἀριθ. 9.

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου, χαρτονομισμάτων, χρυσοῦ κ τ. λ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αὐγούστου Μανέ : Ο ΚΟΜΗΣ ΛΑΒΕΡΝΗ, (μετὰ εἰκόνων) μετάφρασις
 Χαρ. Ἀρρίνου, (συνέχεια). — *Fortuné Boisgobey* : ΤΟ ΚΟΜΜΕΝΟ
 ΧΕΡΙ, μετάφρασις Αἰσώπου, (συνέχεια). — *Charles Nodier* : ΟΙ ΤΥ-
 ΦΛΟΙ, διήγημα

ΕΤΗΕΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
προκληρωτία

Ἐν Ἀθῆναις φρ. 8, ταῖς ἐπαρχίαις 8,50
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρυσῷ 15.
 Ἐν Ῥωσίᾳ ρούβλια 6.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς σαγηνευτικῆς μυ-
 μυθιστορίας τὸ ΚΟΜΜΕΝΟ ΧΕΡΙ, δημοσι-
 ευθήσεται ἕτερον ἔξοχον ἔργον τοῦ Ἀκα-
 δημαϊκοῦ ΑΔΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ, υἱοῦ, κατὰ
 μετάφρασιν τοῦ κ. Λάμπρου Ἐνυάλη
 ὑπὸ τὸν τίτλον :

ΑΝΤΩΝΙΝΑ

Τὸ ὄνομα τοῦ περιπύστου συγγραφέως
 τῆς Κυρίας τῶν Καμελιῶν, τοῦ
 Μυθιστορημάτος τῆς Γυναικὸς καὶ
 τῶν ἄλλων ἔργων, ἐξόχως ψυχολογικῶν
 καὶ κοινωνικῶν, εἶνε ἀρκούσα σύστασις
 ὑπὲρ τοῦ νέου τούτου ἔργου, ὅπερ θὰ συγ-
 κινήσῃ καὶ θὰ τέρψῃ τοὺς ἀναγνώστας ἡ-
 μῶν, εἴπερ τι καὶ ἄλλο.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΜΑΚΕ

Ο ΚΟΜΗΣ ΛΑΒΕΡΝΗ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ ΧΑΡ. ΑΝΝΙΝΟΥ

(Συνέχεια)

ΕΑ'

ΜΙΚΡΑ ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ ΜΕΓΑΛΗΣ
ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

Τὸ Σαῖν-Σὺρ ἦτο δημιουργήμα τῆς κυ-
 ρίας Μαιντενῶν. Ἡ ἔνδοξος ἐκείνη γυνή,
 ἥτις τόσα εἶχεν ὑποστῆ πρὶν γείνη βασί-
 λισσα, ἤθελε νὰ καταλίπῃ εἰς τὸν κό-
 σμον κατὶ ἀνώτερον τῆς μνήμης τοῦ με-
 γαλείου της, ἠθέλησε καὶ κατάρθωσε νὰ
 καταλίπῃ τεκμήριόν τι τῆς εὐγνωμοσύ-
 νης πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ἀνυψώσαντα αὐ-
 τήν. Ἡ εὐχαριστία παντὸς μεγαλόφρο-
 νος πρὸς τὴν θείαν προστασίαν ἐκδηλοῦ-
 ται διὰ τῆς ἀγαθοεργίας, σπανίως δὲ ἡ
 ἀρετὴ αὕτη δὲν καταλείπει κατὰ τὴν
 διάβασιν τῆς ἰδρύματα στερεώτερα τῶν
 τῆς νίκης.

Παρὰ πᾶσαν ἀντίδρασιν, παρὰ τοὺς ὑ-
 πολογισμοὺς τοῦ Λουδοῦ, ὅστις ἐφοβεῖτο
 μῆπως ἐξοδευθῶσι πολλά, λογαριασμοὺς
 θαυμαστοὺς, ὁμολογητέον, διότι ἦσαν ἀ-
 κριβεῖς, ἡ μαρκησία ὠκοδόμησε τὸ Σαῖν-
 Σὺρ κατὰ τὸ σχέδιον τὸ ἐκποιήθην ὑπὸ
 τοῦ Μανσάρ. Αἱ ἐργασίαι διήρκεσαν δέκα

πέντε μῆνας, ἐδαπανήθησαν δὲ ἐν ἑκα-
 τομύριον καὶ πεντακόσῃσι χιλιάδῃσι λι-
 βρῶν. Ἐφεξάν λίαν τὸν ἀρχιτέκτονα, διότι
 κατεσκεύασε τὸ ἰσόγειον πολὺ χαμηλόν,
 διότι εἰσῆγαγε πολὺ ὕδωρ εἰς τὸ οἶκον,
 διότι ἐτοποθέτησε τὴν θύραν τοῦ ναοῦ
 ὀπισθεν τῶν σταύλων καὶ δι' ἄλλας τινὰς
 ἐλλείψεις παρασχούσας ἀφορμὴν εἰς μοι-
 φάς. Ἀλλ' ἡ ἰδρύτρια ἐπραγματοποίησε
 τὴν ἀγαθοεργὸν αὐτῆς ἰδέαν δεκαπέντε
 μῆνας ἐνωρίτερον ἀφ' ὅ, τι ἤθελε τὴν πραγ-
 ματοποιήσῃ ἂν ἐπρόσεχεν εἰς τὴν τε-
 λειότητα. Τὸ δεκαπεντάμηνον δὲ αὐτὸ
 διάστημα τῆς ἀγαθοεργίας ἐξηγόρασε
 πολλὰ γεωμετρικὰ ἁμαρτήματα.

Διακόσῃσι πεντήκοντα νεάνιδες εὐγε-
 νεῖς, ἀνήκουσαι εἰς πτωχὰς ἢ ὀρφανὰς
 οἰκογενεῖας, ἀντρέφοντο λίαν ἐπιμελῶς
 καὶ εὐδοκίμως ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν εἰκο-
 σιτεσσάρων μοναχῶν, ἀπὸ ἡλικίας ἐπτα-
 ἑτῶν μέχρις εἰκοσι συμπεπληρωμένων.

Αἱ μαθήτριάς ἦσαν ἐνδεδυμέναι ὁμοιο-
 μόρφως ἐκ μαλλίνου ὑφάσματος χρώμα-
 τος ἀμαυροῦ. Τὸ θέρος ἔφερον ἐσθῆτα ἐξ
 ἀλευκαστοῦ πανίου, τὸν δὲ χειμῶνα ἐξ
 ἐρυθροῦ μαλλίνου ὑφάσματος.

Εἰς τὴν κεφαλὴν ἔφερον κάλυμμα λευ-
 κὸν πολύπτυχον πρὸς τὰ ἔμπροσθεν μετὰ
 πολλῶν ταινιῶν, ὧν τὸ χρῶμα παρήλλα-
 σεν ἀναλόγως πρὸς τὴν τάξιν εἰς ἣν ἀνή-
 κον αἱ μαθήτριάς. Ἦσαν δὲ ἐν ὅλῃ τὰ-
 ξεῖς τέσσαρες εἰς τὸ Σαῖν-Σὺρ.

Ἡ δίδαιτα καὶ ἡ ἀνατροφή ἦτο ἀπλή,
 ἡπία, μᾶλλον ἠθικὴ ἢ θρησκευτικὴ. Ἡ
 τιμωρία συνίστατο εἰς τὴν περιβολὴν
 μιᾶς ταινίας μελαίνης, ἡ δὲ ἀμοιβὴ εἰς
 τὴν περιβολὴν ταινίας πορφυροῦ χρώματος.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν κορασιῶν αὐτῶν ἡ
 τῶν νεανίδων, τῶν ἐτοίμων νὰ ἐπανέλθω-
 σιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς κοινωνίας, πε-
 προικισμένων διὰ πνεύματος καὶ ἀνατρο-
 φῆς ὡς καὶ δι' ἀντιφρόνων, ἡ μαρκησία
 ἤρχετο καθ' ἑκάστην νὰ κλεισθῇ, φεύ-
 γουσα τὸν κόσμον, ὃν δὲν ἠδύνθη ν' ἀ-
 ναμορφώσῃ καὶ καταγινομένη νὰ δημιουρ-
 γήσῃ κατ' ἰδίαν βούλησιν νέον, σύμφωνον
 πρὸς τὴν διάνοιαν αὐτῆς καὶ τὴν καρ-
 διάν της.

Τὸ Σαῖν-Σὺρ εἶχε κατατασθῇ τὸ ἐν-

τευκτήριον ὅλων τῶν μεγάλων ἱεραρχῶν,
 ὅλων τῶν ταπεινῶν ἱερέων διδασκά-
 λων, εἴτε διὰ τῆς μαθήσεως αὐτῶν, εἴτε
 διὰ τοῦ παραδείγματος, ἡ δὲ μαρκησία
 ἐπὶ μακρὸν ἀμφιταλαντευθεῖσα μεταξὺ
 τῆς ἐπιθυμίας τῆς ὑπαγορευθείσης εἰς τὸν
 βασιλέα παρὰ τινῶν φανατικῶν, ὅπως
 ἰδρύσῃ φυτώριον αὐστηρῶν μοναχῶν καὶ
 τοῦ ὁρμευμένου τοῦ παρακινουμένου αὐτὴν
 νὰ παρασκευάσῃ ἀγαθὰς οἰκοδεσποίνας
 διὰ τὰς εὐγενεῖς ἐκεῖνας τάξεις, εἰς ἃς
 ἐπεφυλάσσετο μέλλον τὸσον ἀβέβαιον.

Διὰ τοῦτο οὐδέποτε ἡμέλει ν' ἀναμίξῃ
 μεταξὺ τῶν μαθημάτων καὶ τινὰ ἄνθη
 καθαρῶς κοσμικὰ, τὴν ποίησιν, τὴν μου-
 σικὴν, τὴν ζωγραφικὴν. Συγγραφεὺς θαυ-
 μαστὴ αὖσα ἡ μαρκησία, ἥς τὸ ὕψος δι-
 ερμήνευε πάντοτε μὲ εὐστοχίαν ἐκεῖνο τὸ
 ὅποιον ἤθελε νὰ εἴπῃ, δὲν ἀπηξίου νὰ δι-
 δάσκῃ τὰς μαθητριάς της κατὰ τὴν πλῆσιν
 τῆς ξηρᾶς κατηχήσεως.

Τοιοῦτο ἦτο τὸ Σαῖν-Σὺρ ὅποτε ὁ Ρα-
 κίνας προσεκληθῇ νὰ διενεργήσῃ αὐτόθι
 τὴν παράστασιν τῆς Ἑσθῆρ. Ἡ Ἑσθῆρ
 ἀπὸ τοῦ Σαῖν-Σὺρ ὁρμηθεῖσα διέδραμε
 πᾶσαν τὴν Εὐρώπην. Ἦτο ἡ πρώτη φορὰ
 καθ' ἣν θρησκευτικὴ κοινότης ἐγένετο
 ἀφορμὴ εὐδοκίμισεως εἰς τὴν δραματικὴν
 τέχνην.

Μετὰ τὴν Ἑσθῆρ ἦλθεν ἡ Γοθολία καὶ
 εἶδομεν πῶς ἡ κυρία Μαιντενῶν διὰ νὰ
 προλάβῃ τὸν κρότον, ὃν ἤθελε παραγάγῃ
 τὸ νέον ἔργον, παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ συγ-
 γραφέως, ἐπιθυμοῦντος βεβαίως κρότον ἐτι
 μεγαλειότερον, συνεκάλεσεν εἰδὸς τι ἀρείου
 πάγου ἐξ ἀνθρώπων ἱερωμένων, ἐντίμων
 καὶ ἀφωσιωμένων εἰς τὸ ἱδρυμὰ της, ὅπως
 ἐκφέρωσιν εἰλικρινῆ γνώμην, ἐπὶ πλῆσιν
 δὲ παράσχωσιν ἐγγύησιν καθιερούσαν ἀο-
 ρίστως τὸ δικαίωμα της, ὡς πρὸς τὴν
 ἐξακολούθησιν ἀνατροφῆς οἶαν αὐτὴ τὴν
 ἐνόει, τούτεστι κοσμικὴν, ὡς πρὸς τὸ
 πνεῦμα καὶ θρησκευτικὴν ὡς πρὸς τὴν
 καρδίαν.

Λουδοβίκος ὁ ΙΔ', ὅστις εἶχεν ἰδιοχεί-
 ρως συντάξῃ ἐν σχέδιον καὶ κανονισμόν
 διὰ τὸ Σαῖν-Σὺρ, ἀφικνεῖτο μετὰ πολλοῦ
 ἐνδιαφέροντος ἀναμένων τὴν συζήτησιν
 ἐκείνην.

Ὡς πρὸς τὴν μαρκησίαν, θὰ ἴδωμεν ἴσως κατὰ πόσον ἡ περὶ ἧς πρόκειται συνέλευσις τῶν δικαστῶν εἶχε διαφόρους σκοποὺς καὶ ἀντίθετα συμφέροντα.

Ἐθεάθησαν λοιπὸν εἰσερχόμενοι εἰς μίαν τῶν αἰθουσῶν τοῦ πρώτου πατώματος, ὁ βασιλεὺς, ἡ μαρκησία καὶ ὁ συγγραφεὺς τῆς *Γοθολίας* παρακολουθούμενος εἰς τινὰ ἀπόστασιν παρὰ τοῦ Ἰασπίνου καὶ τοῦ Βελαίρ.

Ὁ τελευταῖος οὗτος ἀπεκρύβη ὅσον ἡδύνατο κάλλιον ὀπίσθεν τῶν ἀναλογίων, τοποθετημένων καταλλήλως διὰ τὰ γυμνάσια. Ὁ Γεράρδος κατὰ πρωτοφανῆ εὖνοιαν ταχθεὶς ὀπίσθεν τοῦ ἀναβάθρου τῆς μαρκησίας, παρὰ τὸ ὅποιον ἔμελλε νὰ καθήσῃ ὁ βασιλεὺς, ἀπέτεινεν ἄφωνον χαιρετισμὸν πρὸς τὸν Ρυβαντέλ, ὃν ὁ Ἰασπίνος ἐπέτυχεν νὰ τοποθετήσῃ ὑπὸ παραπέτασμα τι, εἰς μέρος ἀποκεκρυμμένον, ὅπου τὰ βλέμματα τοῦ βασιλέως δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ τὸν συναντήσωσιν.

Ὁ βασιλεὺς εὗρεν ἐν τῇ αἰθούσῃ μίαν τῶν ὁμηγύρεων ἐκείνων, ἃς κατὰ προτίμησιν ἐπεθύμει νὰ βλέπῃ μετὰ τὴν ἐκ τῶν ἐκστρατειῶν αὐτοῦ ἐπάνοδον. Ὁ χρυσός, τὰ κεντήματα, οἱ θώρακες, τὰ λοφία, τ' ἀπαστράπτοντα ὅπλα εἶχον κουράσει τοὺς ὀφθαλμούς του, ἐπραύνετο δὲ ἡ ψυχὴ του ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν γαληνίων μορφῶν καὶ τῶν ἀμαυρῶν καὶ ὁμοιομόρφων ἐνδυμάτων τῶν ἱερωμένων. Ἡ τοιαύτη γαλήνη ἦτο ἀπατηλὴ ἀναμφιβόλως καὶ ἡ ἀπλότης ψευδὴς πολλάκις, ἀλλὰ παρεκτός τοῦ Θεοῦ, τίς ὁ μὴ ἀπατῶν καὶ ὁ μὴ ψευδόμενος πρὸς τοὺς βασιλεῖς;

Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' εὗρε πάντας ἐκεῖ συνηγμένους τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ πᾶτερ Λασαίζ, τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῶν Παρισίων κύριον Ἀρλαί καὶ τινὰς ἄλλους κληρικούς.

Ἐνῶ συνδιελέγετο μετ' αὐτῶν, ἡ κυρία Μαιντενὼν ἐπεσκέπτετο τὰ ἀναλογία καὶ ἐξήταζε ἐντὸς τοῦ πλησιοχώρου δωματίου τὰς μαθητρίδας, αἵτινες ἔμελλον νὰ μετάρχωσι τῆς παραστάσεως. Ὁ Ρακίνας ἀνεγίνωσκεν ἐκ νέου πυρετωδῶς τὸ χειρόγραφόν του, φοβούμενος μήπως ἀνέυρῃ ἐν αὐτῷ κινδυνώδεις ὑπαινιγμούς ἢ περικοπὰς βεβήλους, ὁ Γεράρδος ἀπὸ τῆς θέσεώς του ἐκκραδᾷ τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἡθοποιῶν, ὁ Βελαίρ διώρθωνεν ἐπὶ τῶν τετραδίων τῆς μουσικῆς τὰ λάθη, ἅτινα ἔνεκα τῆς ταχείας ἀντιγραφῆς ἦσαν ἐνδεχόμενον νὰ παρεισφρήσωσιν.

Μεταξὺ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν κληρικῶν ἡ προκαταρκτικὴ συζήτησις ἔσχεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πολλὴν σπουδαιότητα, ὁ δὲ Ἰασπίνος, νευσάσης αὐτῷ τῆς μαρκησίας, ἐπλησίασεν.

Ὁ ἀγαθὸς ἐπίσκοπος εὗρίσκετο ἐν δεινῇ ἀμνηχανίᾳ, ὁ δὲ τρόπος τοῦ βασιλέως πρὸς ἐκείνους, πρὸς οὓς ἀπηύθυνε πρώτην φορὰν τὸν λόγον, δὲν ἦτο ἄγαν ἐνθαρρυντικός. Ἀλλ' ὅταν τις εἶνε ἐπίσκοπος Τροίας καὶ ἔχει τὸν Ὀμηρον ὡς ἐνορίτην του, πρέπει νὰ βαίῃ ὑπερήφανος εἰς τὸ πεδῖον τῶν θεολογικῶν συζητήσεων, ὡς ὁ νεωστὶ προδιδασθεὶς στρατιώτης,

ὅστις ὀφείλει ν' ἀντιμετωπίζῃ ἀδιστακτῶς τὴν μάλλον ἐπικίνδυνον ἐν τῇ μάχῃ θέσιν.

Μεταξὺ τῆς μελανείμονος ὁμηγύρεως ὑπῆρχε καὶ ἀξιόλογός τις κληρικός, ὁ ἡγούμενος τῶν Λαζαριστῶν κύριος Δουράν, ἐχθρὸς ἄσπονδος, ἐν καλῇ τῇ πίστει, τῶν θεατρικῶν παραστάσεων ἐν γένει καὶ τῆς τραγωδίας ἰδιαίτερος. Ὑπῆρχε καὶ ἑτερός τις, ὁ κ. Ἐμπέρ, ἐφημέριος τῶν Βερσαλλιδῶν· οἱ δύο οὗτοι ἱερωμένοι συνεννοοῦντο πρὸς ἀλλήλους διὰ τοῦ βλέμματος ἀπ' ἀρχῆς τῆς συνεδριάσεως.

Ὁ βασιλεὺς, ὅστις ἐννόησεν ἐκ τοῦ ἡθους τῶν τὰ διανοήματα αὐτῶν, διότι ἐγίνωσκε καλῶς νὰ μαρτεύῃ τὰς προθέσεις οἰουδήποτε ἐκ τῆς μορφῆς του, ἔσπευσε νὰ δηλώσῃ, νομίζων ὅτι διευκολύνει τοιούτοτρόπως τὴν θέσιν αὐτῶν ὅτι, ἔμελλε πρῶτον ν' ἀναγνώσῃ ἡ τραγωδία, μολονότι τὸ ἠθικὸν καὶ θρησκευτικὸν πνεῦμα τοῦ συγγραφέως ἦτο ἀποχωρῶσα ἐγγύτης, ὅπως κριθῇ τὸ κατάλληλον ἢ μὴ τῆς διδασκαλίας, ἣν οὐδαμῶς ὁ ἐν ἰσχυρῷ κανονισμὸς ἀπηγόρευεν εἰς τὰς τροφίμους τοῦ Σαίν-Σὺρ.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἐκαθέσθη εἰς τὴν ἑδρὰν του, ὡς ἔχων ἀπόφασιν ν' ἀκροασθῇ τὴν σοβαρὰν συζήτησιν περὶ τοῦ ὠφελίμου ἢ μὴ τῶν θεατρικῶν παραστάσεων.

Καὶ ὁ μονάρχης ἤδη παρεκίνει διὰ τοῦ βλέμματος καὶ προεκάλει εἰς τὸν ἀγῶνα τοὺς σκοτεινοὺς παλαιστάς, ὧν ὑπέθετεν ὅτι εἶχε παροξύνει διὰ τῶν λόγων του τὴν διαλεκτικὴν. Προσεκάλει τὸν πνευματικόν του, προσεκάλει τὸν ἀρχιεπίσκοπον, προσεκάλει τὸν νεοφανῆ ἐκείνον κεραυνὸν τῆς εὐγλωττίας, τὸν διορισθέντα ἐπίσκοπον Τροίας, προσεκάλει τέλος τὸν ἐφημέριον καὶ τὸν Λαζαριστὴν τὸ χειρόγραφον ἔτρεμεν εἰς χεῖρας τοῦ ταλαιπώρου Ρακίνας.

Ἀλλ' οἱ δύο ἀντίθετοι ὁ κ. Δουράν καὶ ὁ κ. Ἐμπέρ, χαιρετίζοντες μετὰ σεβασμοῦ ἐπιτετηδευμένον, ἐδήλωσαν, ὅτι μὴ ἀναγνωρίζοντες τὸ ἐπιτετραμμένον τῆς παραστάσεως οἰουδήποτε δραματικοῦ ἔργου, ἐπροτίμων νὰ μὴ λυπήσωσι τὸν βασιλέα διὰ συζητήσεων, αἵτινες ἦτο ἐνδεχόμενον ν' ἀντίκεινται εἰς τὴν περὶ ψυχαγωγίας ἐπιθυμίαν τῆς μαρκησίας. Ἐπεφυλάσσοντο λοιπὸν, ὡς ἔλεγον, νὰ γράψωσιν ἐν πάσῃ εὐσυνειδησίᾳ τὰς σκέψεις των, διότι βεβαίως συνησθάνοντο ὅτι δὲν εἶχον ἀρκοῦσαν εὐγλωττίαν, ὅπως θριαμβώσῃ ἡ γνώμη των ἐνώπιον δικαστηρίου τόσο ἐπιβλητικοῦ, οἷον ἦτο τὸ τοῦ βασιλέως καὶ ἐνώπιον ἀντιπάλων τόσο ἐπιφόβων, οἷος ὁ κ. ἐπίσκοπος Τροίας, ὅστις, ὡς διεδίδετο, ἀπέκλινεν ὑπὲρ τῶν ἐν Σαίν-Σὺρ θεατρικῶν παραστάσεων.

Ὁ βασιλεὺς λίαν ἐκπληττόμενος καὶ ἀνησυχῶν ἠγέρθη. Ὁ πᾶτερ Λασαίζ ἀντὶ νὰ παρακαλέσῃ αὐτόν, ὅπως καθήσῃ ἐκ νέου καὶ κατορθώσῃ νὰ λάβῃ χώραν ἀμέσως ἡ συζήτησις, συνεβουλεύθη διὰ τοῦ βλέμματος τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ὅστις ἐδέμευσε τὴν γλῶσσάν του. Ὁ πᾶτερ Λα-

σαίζ εἰσώπησε καὶ ὁ Ἰασπίνος ἐπίσης. Ἦτο τοῦτο εὐτύχημα πρὸ πάντων διὰ τὸν τελευταῖον, ὅστις πρὸ τινων σφιγμῶν λίαν ἐκοπίαζε ν' ἀνέυρῃ τὰ μέσα, ὅπως ἀποφύγῃ ἐντίμως τὴν μάχην.

Οἱ δύο ἀντίθετοι μετὰ τὸ προοίμιόν των καὶ μετὰ δευτέραν ὑπόκλισιν ἀπεσύρθησαν μετὰ χαρᾶς, ἀναλογιζόμενοι τὸν φοβερὸν Ἰασπίνον ἱερὸν Αὐγουστίνον ἄμα καὶ Χρυσόστομον.

Ἡ μαρκησία σφόδρα τεθλιμμένη, ματαιῶς προσεπάθησε νὰ τοὺς κρατήσῃ.

— Κυρία, εἶπεν αὐτῇ ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ ἀρχιεπίσκοπος, σᾶς ἰκετεύω νὰ μὴ κάμετε τίποτε.

Τότε ὁ βασιλεὺς, φοβούμενος μήπως ἂν ἔμενεν ἤθελε φανῇ ἀποκλινῶν ὑπὲρ τινος τῶν ἀντιπάλων, ἐνῶ οὐδεμία εἶχε λάβει χώραν συζήτησις, λίαν προφυλακτικὸς ἄλλως τε εἰς τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα, ἐστράφη πρὸς τὴν μαρκησίαν.

— Μοῦ φαίνεται, εἶπε, κυρία, ὅτι τὸ ἔδαφος ἀκόμη δὲν παρεσκευάσθη δεόντως. Ἀφοῦ οἱ ὁδηγοὶ μας ἀποποιούνται νὰ προβῶσιν εἰς αὐτό, πῶς νὰ τολμήσωμεν νὰ ἐκτεθῶμεν ἡμεῖς; Τὸ ἐπ' ἐμοὶ δηλῶ ὅτι θὰ περιμένω.

— Ὡ, Μεγαλειότατε! ἀνέκραξεν ὁ Ρακίνας· ἂν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ἡυδῶκε ν' ἀκούσῃ μόνον τὴν πρώτην πρᾶξιν!

— Τὰ θαυμάσια ἐκεῖνα χορικά ἄσματα τοῦ κυρίου Βελαίρ!.. εἶπε δειλῶς ὁ Ἰασπίνος.

— Τὰ ὅποια συνετέθησαν τὴν παρελθούσαν νύκτα, εἶπεν ἡ μαρκησία, καὶ τὰ ὅποια αἱ μαθητρίαι ψάλλουσιν ἐξαισίως, μολονότι τὰ ἐμελέτησαν μόνον ἐπὶ τρεῖς ὥρας.

Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἔβλεπεν ἀπερχομένους τὸν λαζαριστὴν καὶ τὸν ἐφημέριον καὶ ὅσῳ μάλλον τὸν παρεκάλουν νὰ μείνῃ, τόσο περισσώτερον ἐπεθύμει ν' ἀπέλθῃ. Ἐνόμιζεν ὅτι ἔβλεπεν ἀπερχομένους τοὺς ἀγγέλλους καὶ ἔτρεμεν ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ὅτι θὰ ἔμενε μετὰ τοὺς δαίμονας. Ἀνακουφίσας ὅπως οὖν τὴν συνειδησίην του διὰ τινων ἀβροφρῶνων λέξεων ἀποταθείσων πρὸς τὸν Ρακίναν καὶ διὰ τινων ἐπιχαρίτων φιλοφρονημάτων πρὸς τὴν μαρκησίαν, ἔσπευσε νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκ Βερσαλλίας.

Διὰ τῆς ἀνοικτῆς θύρας ἐφαίνοντο αἱ εὐεϊδεῖς νεάνιδες τοποθετημέναι ἤδη πρὸ τῶν ἀναλογίων καὶ ἡ Ἀντωνιέττα σθηριζομένη θλιβερώς εἰς τὴν παρασταδὰ τῆς θύρας ἀνεζήτει μάτην ἐντὸς τῆς αἰθούσης τὸν Γεράρδον, ὅστις προσήλου ἀπλήστως ἐπὶ τῆς νεάνιδος τοὺς ὀφθαλμούς του, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ φανῇ ἀπροκαλύπτως εἰς αὐτήν, διότι ἄλλως ἐκ τῶν προτέρων θ' ἀπεδείκνυε πόσον ἦσαν πράγματι βίβηλοι αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις καὶ πόσον εἶχον δίκαιον οἱ λαζαρισταὶ καὶ οἱ ἐφημέριοι ἀπαγορεύοντες τὰς τραγωδίας, τὰς παριστανόμενάς παρὰ νεανίδων.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ βασιλέως, ἡ κυρία Μαιντενὼν διέταξε τὸν Λαβερνῆ

νὰ κλείσῃ τὴν θύραν τοῦ δωματίου ἐκεῖ-
νου. Ὁ νέος ἐξελθὼν τῆς κρύπτης του,
ὕπνικουσε μετὰ στεναγμοῦ χαρᾶς ἅμα καὶ
λύπης· ἐπρόκειτο τέλος πάντων νὰ τὸν
ἴδῃ ἡ μνηστὴ του, τὴν ὥραν, καθ' ἣν ἔ-
μελλε ν' ἀποχωρισθῇ αὐτῆς.

Ἀλλ' ὅταν τις ἀγαπᾷ πολύ, δὲν στε-
ρεῖται καὶ δόσεώς τινος μεγαλοφυΐας καὶ
λέν λησμονεῖ ὅτι ἡ θύρα κλείεται καὶ ἔ-
σθην καὶ ἔξωθεν, οἱ δὲ δάκτυλοι ἐφαρ-
μοζόμενοι ἔξωθεν προκαλοῦσι τὴν ἐπαφὴν
χειρὸς ἐπικούρου, ἣτις δύναται νὰ βοηθή-
σῃ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἐτέρου μέρους ὅπως
κλεισθῇ ἡ θύρα.

Τοῦτο δὲ καὶ συνέβη. Μόλις ἡ Ἀντω-
νιέττα εἶδε τὸν Γεράρδον καὶ εὐθὺς τὸ
βλέμμα της, εἰς ὃ συνεκεντρώτο ὅλον τὸ
αἶσθημα τῆς καρδίας της, ἐρρίφθη ἐπ' αὐ-
τοῦ. Τὰ βλέμματά των διεσταυρώθησαν
κατὰ τὴν βραχεῖαν ἐκείνην στιγμήν, αἱ
χεῖρές των συνηντήθησαν παρὰ τὸ ψυχρὸν
κλειθρὸν· ἡ μεγάλη δὲ αὐτῇ εὐτυχία δὲν
προϋξένησεν οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον ἔλεγχον
εἰς τὴν συνειδήσιν τῆς κυρίας Μαιντενών,
ἀφοῦ οὔτε κἀν ἠθέλησε νὰ ἴδῃ τὸ μειδία-
μά των.

Ἀφοῦ ἐγένοντο ἄφαντοι αἱ νεάνιδες καὶ
ὁ βασιλεὺς ἐξῆλθεν, ἡ σκηνὴ ἠλλαξε πα-
ραδόξως ὅψιν διὰ πάντα παρατηρητήν.
Ὁ Ρακίνας, ὁ Γεράρδος καὶ ὁ Βελαίρ ἀ-
πεπέμφθησαν ὡς ἐπίσης καὶ ὁ Ρυβαντέλ
μετὰ σπουδῆς, ἣν δὲν ἠδύναντο νὰ ἐννοή-
σωσιν. Ἡ μαρκησία προσδιώρισε νέαν
συνέντευξιν· ὁ ποιητής, ὁ μουσικὸς καὶ ὁ
μνηστὴρ ἀπεχαιρέτισαν τὴν μαρκησίαν, ὁ
μὲν πρῶτος τεθλιμμένος, ὁ Ρυβαντέλ ὠρ-
γισμένος, διότι ἐματαιώθη ἡ παράστασις,
οἱ δὲ ἄλλοι ὑπόυλως φαιδρὸι ἐνόσφω ἀπε-
μακρύνοντο.

Ἡ μαρκησία παρήγγειλε καὶ μακρόθεν
εἰς τὸν Βελαίρ νὰ εἶνε ἑτοιμος καὶ νὰ ἔρ-
χεται ἐνίοτε διὰ τὰ μαθήματα· εἰς τὸν
Ρακίναν συνέστησε νὰ ἔχῃ θάρρος καὶ εἰς
τὸν Γεράρδον νὰ ἔχῃ ὑπομονήν. Ὁ Ἰα-
σπίνος, ὅστις ἡτοιμάζετο νὰ τοὺς ἀκο-
λουθήσῃ, ἐσταμάτησε διὰ μιᾶς ἀκούσας
ἐν : *Μείνατε!* τὸ ὅποῖον ἦτο ἀντάξιον
τοῦ περιφήμου *Ἐξέλθετε!* τοῦ ἐν τῇ τρα-
γωδίᾳ *Βαγιαζήτ*.

— Ναί, μείνατε, προσέθηκεν ἡ μαρ-
κησία, οἱ κύριοι οὗτοι θὰ ὁμιλήσουν εὐ-
χαρίστως ἐνώπιον ὑμῶν, σεβασμιώτατε
ἐπίσκοπε.

Εὐθὺς δὲ ὡς οἱ βέβηλοι ἀπεπέμφθησαν
καὶ ἡ σκηνὴ ἐκ νέου μετεβλήθη. Ὁ ἀρ-
χιεπίσκοπος, ὃν ἡ παρουσία τοῦ Ἰασπί-
νου ἐστενοχώρει ὅπως οὖν, μεταβὰς ἐκλει-
σε τὰς θύρας, ὠδήγησε τὸν πάτερ Λα-
σαιζ εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσης καὶ ἀπο-
τεινόμενος πρὸς τὴν κυρίαν Μαιντενών,
ἐνῶ ὁ Ἰασπίνος ἵστατο ἐντὸς βλέπων τὰς
μυστηριώδεις ἐκείνας προετοιμασίας,

— Κυρία, εἶπε, προσφέρων μίαν πρὸς
μίαν τὰς λέξεις, ὡς νὰ ἐφοβῆτο μήπως
προφέρῃ δύο ταῦτοχρόνως, ἐλάβομεν τὴν
τιμὴν ὁ πατὴρ Λασαίζ καὶ ἐγὼ νὰ σᾶς
παρκαλέσωμεν νὰ μᾶς χορηγήσετε τὴν
συνέντευξιν ταύτην, διὰ νὰ σᾶς ἀνακοι-
νώσωμεν ἐπιστολὴν τοῦ ἀγίου ἡμῶν πα-

τρός, τοῦ πάπα. Ὁ ἀγιώτατος ἡμῶν πα-
τὴρ συνεβουλεύθη τὸ ἰδιαίτερόν του συμ-
βούλιον, ἐζήτησε δὲ καὶ τὴν γνώμην τῶν
ἐξοχωτέρων διανοιῶν τῶν διευθυνουσῶν
τὰ πλεῖστα τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀνακτοβου-
λίων. Ἰδοὺ ἡ κατὰ γράμμα ἀπάντησις
αὐτοῦ, γεγραμμένη διὰ συνθηματικῶν ἀ-
ριθμῶν εἰς τὸ ἔγγραφον, ὅπερ ἐλάβομεν.
Ἐπιτρέψατε νὰ σᾶς ἀνακοινώσωμεν, ἀφοῦ
ἐμελετήσαμεν καὶ ἐξηγάγομεν τὴν ἐν-
νοίαν, ἐγὼ καὶ ὁ αἰδέσιμος πάτερ Λασαίζ,
οὗ τὴν μαρτυρίαν ἐπικαλοῦμαι.

Ὁ πνευματικὸς τοῦ βασιλέως ἐνευσε
καταφρατικῶς.

— Τί ἀκούω! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἰα-
σπίνος σμικρὸς ὡς ἄκαρι ἐνώπιον τοῦ συμ-
βουλίου ἐκείνου, ὅπερ ἐλάβομεν πάσας τὰς
διαστάσεις συνωμοσίας αὐλικῆς.

Ὁ κύριος Ἀρλαί ἐξήγαγε παχὺ ἔγγρα-
φον ἀπὸ τὰ βάθη τῆς περισκελίδος του,
αἵτινες, ὡς γνωστὸν, ἦσαν τὸ χαρτοφυ-
λάκιόν του.

— Ὁμιλήσατε, κύριοι, εἶπεν ἡ μαρκη-
σία ἀτάραχος, κατὰ τὸ φαινόμενον, καίτοι
ὅλον τὸ αἷμα εἶχε φύγει ἐκ τῶν παρειῶν
της συρρεῦσαν ὀρμητικῶς εἰς τὴν καρδίαν
της.

— Κυρία, εἶπεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος, ὅστις
δὲν ἦτο πλέον ὁ ἄνους ἐκείνος ἐπιλήσμων
ὃν γινώσκωμεν, ἀλλὰ πονηρὸς διπλωμάτης
πεπρωτισμένος δι' εὐρείας μνήμης, ὁ ἀγι-
ώτατος ἡμῶν πατὴρ μετὰ λύπης βλέπει
τὸν πόλεμον τὸν κατασπαράσσοντα τὴν
Εὐρώπην καὶ διαιροῦντα τοὺς χριστιανούς
ἡγεμόνας. Βεβαίως ὁ κύριος αἷτιος τοῦ
πολέμου, ὁ πρίγκηψ τῆς Ὁράνζης δὲν
εἶνε καθολικὸς, καὶ τὸ συμφέρον τῆς Ἐκ-
κλησίας θὰ ἦτο, κατὰ τὸ φαινόμενον, νὰ
τὸν καταδιώξῃ μέχρι τῆς καταστροφῆς
του· ἀλλ' ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του σήμερον
συνενοῦνται δύο στέμματα, δύναται δὲ νὰ
παρατεῖνῃ ἐπὶ τοσοῦτον τὸν ἀγῶνα, ὥστε
νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἀπαίσιον εἰς τοὺς ἐν
αὐτῷ ἀναμειγμένους καθολικούς. Ὁ ἀ-
γιώτατος ἡμῶν πατὴρ φρονεῖ λοιπὸν ὅτι
προτιμότερον εἶνε νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ εἰρήνη
καὶ σᾶς παρακαλεῖ νὰ μεσολαβήσητε παρὰ
τῷ βασιλεῖ, ὅπως τὴν ἐπιτύχητε. Αὐτὸ
εἶνε τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἐπιστολῆς. Ἰδοὺ
καὶ τὸ δεύτερον. Ἐπιτρέψατέ μοι, κυ-
ρία, νὰ τηρήσω σιγὴν καὶ νὰ καταλείπω
τὸν λόγον εἰς τὸν πνευματικὸν τῆς Αὐτοῦ
Μεγαλειότητος. Πρόκειται περὶ πραγμά-
των ἀρκετὰ λεπτῶν, περὶ ὧν δὲν δύναται
νὰ ὁμιλήσῃ πᾶς ξένος πρὸς τὴν ἐμπιστο-
σύνην τοῦ βασιλέως.

— Ὁμιλήσατε λοιπόν, κύριε, εἶπε ξη-
ρῶς ἡ μαρκησία πρὸς τὸν πάτερ Λασαίζ.

— Κυρία, εἶπεν ὁ ἰησοῦτης, ὁ ἀγιώ-
τατος ἡμῶν πατὴρ βλέπει μετὰ λύπης τὴν
περίπλοκον καὶ δυσχερῆ θέσιν, εἰς ἣν εὐρί-
σκειται ὁ βασιλεὺς ἀπέναντι τῆς Εὐρώπης
μετὰ τὸ κρύφιον συνοικέσιον, τὸ ὅποῖον ἡ
ὑμετέρα ἀφιλοκέρδεια δὲν ἐπιτρέπει νὰ δη-
μοσιευθῇ ὡς ἔπρεπεν. Μετὰ τὴν ἀποκα-
τάστασιν τῆς εἰρήνης ἐν Εὐρώπῃ ὁ ἀγιώ-
τατος ἡμῶν πατὴρ φρονεῖ ὅτι τὸ καλὸν
παράδειγμα πρέπει νὰ δοθῇ παρὰ τοῦ χρι-
στιανικωτάτου βασιλέως, πρωτατόκου

υἱοῦ τῆς Ἐκκλησίας, σᾶς προτρέπει δὲ
κατὰ συνέπειαν νὰ καταστήσητε γνωστὸν
δημοσίᾳ τὸ συνοικέσιον τοῦτο, τὸ ὅποῖον,
ὡς λέγει καὶ ὡς γράφεται εἰς τὴν ἐπιστο-
λὴν του, θὰ τύχῃ τῆς ἐπιδοκιμασίας οὐ
μόνον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ δύο ἐκ τῶν κυριω-
τάτων ἡγεμόνων, ἡτοί τῆς Αὐτοῦ Μεγα-
λειότητος Γουλιέλμου τοῦ Γ', βασιλέως
τῆς Ἀγγλίας καὶ τοῦ δουκὸς τῆς Σαβοΐας,
ἀμφοτέρων εὐγνωμονούντων διὰ τὰς εὐμε-
νεῖς ἐνεργείας, ἃς κατεβάλατε αἰετοτε
ὑπὲρ τῆς γενικῆς εἰρήνης. Ὁ ἀγιώτατος
ἡμῶν πατὴρ δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι θὰ ἐργα-
σθῇτε μετὰ προθυμίας πρὸς κατάπαυσιν
παντὸς σχίσματος, παντὸς πολέμου, παν-
τὸς σκανδάλου διὰ τῆς συντόνου ἐκπλη-
ρώσεως τοῦ φυσικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ
νόμου, ἀφοῦ εἴσθε ἤδη σύζυγος τοῦ βασι-
λέως καὶ πράγματι καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Ἡ μαρκησία ἐκλινε τὴν κεφαλὴν ἀδυ-
νατοῦσα νὰ βαστάσῃ χωρὶς νὰ καμφθῇ τὸ
βάρος τῆς εὐτυχίας ἐκείνης, ἣν ὁ Θεὸς
κατέπεμπε καὶ δευτέραν φοράν εἰς τὴν εὐ-
γενῇ αὐτῆς φιλοδοξίαν.

— Διὰ τοῦτο, ὑπέλαθεν ὁ ἀρχιεπίσκο-
πος, ἰκετεύομεν τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειό-
τητα νὰ ἐνδώσῃτε εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ
ἀγιωτάτου ἡμῶν πατρὸς νὰ θέσῃτε τέρμα
εἰς τὸν πόλεμον τὸν καταδιβρώσκοντα τὴν
εὐημερίαν τοῦ βασιλείου καὶ εἰς τὴν συκο-
φαντίαν τὴν καταδιβρώσκουσαν τὴν δόξαν
τῆς ὑμετέρας φήμης.

Ἡ μαρκησία ἀνύψωσε τὸ ὦκρον καὶ
σκεπτικὸν μέτωπόν της.

— Κύριοι, εἶπε, τὴν εἰρήνην, τὴν ὁ-
ποῖαν μοῦ ζητεῖτε, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐρ-
γάζομαι, ὅπως τὴν ἐπιτύχω. Δέομαι εἰς
τὸν Θεόν, καθικετεύω τὸν βασιλέα, τείνω
τὴν χεῖρα πρὸς πάντας ἐκείνους ὅσοι ὡς
ἐγὼ ἐπιθυμοῦσι τὴν εὐημερίαν τοῦ Κρά-
τους καὶ τὴν ἀνάπαυσιν τῆς ἀνθρωπότη-
τος. Ἀλλ' ἔχω ἓνα ἀντίπαλον, ὅστις
καίτοι καταβάλλεται πάντοτε, πάντοτε
ἀνίσταται. Εἰς μάτην ὁ Θεὸς ποιεῖ θαύ-
ματα, οἷον τὸ τοῦ Σαλὼν, ἐπὶ παραδείγ-
ματι, ὅπως φωτίσῃ τὸν βασιλέα, οἷον ἡ
συνάντησις μου μετὰ τοῦ βασιλέως Γου-
λιέλμου εἰς Ἀγιον Γισλανόν, ὅπως συν-
διαλλάξῃ τὴν ἀμειλικτὸν θεωρουμένην
ἔχθραν· ὁ ἀντίπαλος, περὶ οὗ σᾶς λαλῶ,
ἐξαλείφει τὸ ἀποτέλεσμα παντὸς θαύμα-
τος· αὐτὸς ἐπιθυμεῖ τὸν πόλεμον, τὸν
ἐπιχειρεῖ καὶ θὰ τὸν ἐπιχειρῇ. Προφυ-
λάχθητε, κύριοι· καὶ ἐγὼ ἡ ἰδία ἐδέησε
νὰ ὑποχωρήσω ἀπέναντι τῆς τοιαύτης
φοβερᾶς ἀποστολῆς, ἀφοῦ κανεὶς δὲν μ'
ἐβοήθησεν. Καὶ αὐτὸς ὁ ἀγιώτατος ἡμῶν
πατὴρ θὰ ἐναυάγει. Ὑμεῖς, οἵτινες μοῦ
φέρετε τὸ ἄγγελμά του καὶ μὲ συμβου-
λεύετε ν' ἀποκαταστήσω τὴν εἰρήνην ἐν
Εὐρώπῃ, μοῦ φέρετε ταῦτοχρόνως καὶ τὰ
μέσα ὅπως τὸ ἐπιτύχω;

Ὁ Ἰασπίνος ἀκούσας τοὺς λόγους τού-
τους ἐφοβήθη μήπως ἴδῃ ἀναπνῶσαν
ἀπὸ τοῦ πατώματος τὴν ἐξωργισμένην
σκιάν τοῦ ἐπιφύβου Λουδοῦ.

Ἔπεται συνέχεια.